

BÀI 37. ĐỊA LÝ CÁC NGÀNH GIAO THÔNG VẬN TẢI

Các em dựa vào SGK và nội dung hướng dẫn dưới đây để tự tìm hiểu bài. Bài giảng chi tiết sẽ được giáo viên giảng trên trang ViettelStudy.

TÌM HIỂU NGÀNH GIAO THÔNG VẬN TẢI ĐƯỜNG SẮT, ĐƯỜNG Ô TÔ, ĐƯỜNG ÓNG, ĐƯỜNG SÔNG, HỒ, ĐƯỜNG BIỂN VÀ ĐƯỜNG HÀNG KHÔNG.

✚ **Bước 1:** HS tự tìm hiểu những thông tin chính liên quan trong SGK về ngành GTVT ở 4 khía cạnh:

- + Ưu Điểm.
- + Nhược điểm.
- + Đặc điểm và xu hướng phát triển.
- + Nơi phân bố chủ yếu.

✚ **Bước 2:** Tìm hiểu thêm những thông tin mở qua hệ thống câu hỏi mà GV yêu cầu

1. ĐƯỜNG SẮT

- HS xem, tìm hiểu trên Internet hình các xe lửa từ cổ xưa đến hiện đại (xe lửa do ngựa kéo, xe lửa chạy bằng hơi nước, chạy bằng điện...), hình các khổ đường ray khác nhau.

➤ *Tại sao ở châu Âu và vùng Đông Bắc Hoa Kỳ mạng lưới đường sắt có mật độ cao?*

→ **Gợi ý:** đáp ứng yêu cầu vận chuyển nguyên liệu, sản phẩm của nền công nghiệp TBCN phát triển lúc bấy giờ. Đến TK XX, các quốc gia phát triển công nghiệp ở châu Âu và các KCN phát triển mạnh ở Đông Bắc Hoa Kỳ đều chú trọng phát triển mạng lưới đường sắt.

➤ *Em biết gì về những con tàu hiện đại nhất hiện nay?*

→ **Gợi ý:**

- Tàu cao tốc TGV của Pháp có tốc độ chạy tàu tới 260km/h.
- Tàu chạy trên đệm từ của Đức có tốc độ đạt 500km/h.

➤ **Tại sao sự phân bố mạng lưới đường sắt phản ánh sự phân bố công nghiệp ở các nước, các châu lục?**

→ **Gợi ý:** Ngành vận tải đường sắt ra đời vào thế kỉ XIX đã đáp ứng yêu cầu vận chuyển nguyên liệu, sản phẩm của nền công nghiệp TBCN lúc bấy giờ. Giữa thế kỉ XX, các quốc gia phát triển công nghiệp đều chú trọng phát triển mạng lưới đường sắt. Trong đó, vùng ĐB Hoa Kỳ và châu Âu là nơi tập trung cao các hoạt động sản xuất công nghiệp, vùng công nghiệp, khu công nghiệp.... Để phục vụ nhu cầu vận chuyển nguyên liệu, chuyên chở hàng hóa với khối lượng rất lớn với quãng đường xa cố định, thì đường sắt là một giải pháp phù hợp nhất.

Thông tin thêm: Tuyến đường sắt Siberia đã được kỷ lục Guinness ghi nhận là tuyến đường sắt dài nhất thế giới, chạy xuyên qua 8 múi giờ. → Đây là huyết mạch giao thông thông qua Siberia, nối liền St Petersburg và Vladivostok bên cạnh bờ biển châu Âu lạnh giá.

2. ĐƯỜNG Ô TÔ

HS xem tranh ảnh các loại xe ô tô từ cổ xưa đến hiện đại trên Internet. Kể chuyện về sự ra đời và phát triển của ngành vận tải ô tô. Có thể trả lời các câu hỏi sau:

➤ **Vì sao ngành vận tải ô tô có thể cạnh tranh khốc liệt với ngành đường sắt?**

→ **Gợi ý:** **Vì ưu điểm của vận tải ô tô – nội dung chính**

- Tại sao nói: Ô tô là phương tiện duy nhất có thể phối hợp tốt với các phương tiện vận tải khác? Nêu ví dụ minh họa. (Hình ảnh kèm theo).
- Dựa vào H 37.2 SGK, hãy nhận xét về đặc điểm phân bố ngành vận tải ô tô trên thế giới.

Gợi ý: Số ô tô bình quân trên 1000 dân lớn nhất thuộc về Bắc Mỹ, châu Âu, Nhật Bản...; thấp nhất thuộc về Nam Á, Đông Nam Á, châu Phi.

- Em biết gì về những loại ô tô không gây ô nhiễm môi trường?

GV cung cấp thêm thông tin:

+ Sự bùng nổ trong việc sử dụng phương tiện ô tô và máy bay làm tăng thải chất khí nhà kính gây ô nhiễm không khí nghiêm trọng và tăng hiện tượng hiệu ứng nhà kính dẫn đến biến đổi khí hậu.

+ Phương tiện vận tải và hệ thống đường ngày càng được cải tiến; khối lượng luân chuyển ngày càng tăng; chế tạo các loại ít tổn nhiên liệu, ít gây ô nhiễm môi trường.

3. ĐƯỜNG BIỂN.

Tương tự như trên, các em hãy tìm hiểu và trả lời các câu hỏi sau:

- Tại sao việc chở dầu bằng tàu lớn luôn đe dọa ô nhiễm biển?
- Tại sao phần lớn các hải cảng trên thế giới đều phân bố chủ yếu ở hai bên bờ Đại Tây Dương?

Gợi ý: Hai bờ Đại Tây Dương (chủ yếu là Bắc Đại Tây Dương) là hai trung tâm kinh tế lớn nhất thế giới (EU và Bắc Mỹ): các cảng ở đây; có vị trí thuận lợi để xây dựng cảng; có hậu phương cảng rộng lớn và phát triển (bộ phận lãnh thổ của đất nước, hoặc một vùng tạo nên thị trường tự nhiên và phục vụ cho cảng); có vùng tiền cảng rất phát triển (vùng đất đối diện với hậu phương của cảng qua vùng biển, đại dương, nơi mà hàng hóa được chở từ đó đến cảng và ngược lại, hoặc là nơi trung chuyển hàng hóa, tu sửa tàu thuyền...)

- Tại sao Rôt-tec-đam lại trở thành hải cảng lớn nhất thế giới?

Gợi ý: Rôt-tec-đam là cảng lớn nhất của EU, là cửa ngõ ra biển thuận tiện nhất của EU. Các tuyến đường sắt, đường sông và cả đường ô tô xuyên lục địa châu Âu đều dẫn đến Rôt-tec-đam. Sự phát triển kinh tế của EU đã làm cho Rôt-tec-đam trở thành hải cảng lớn nhất thế giới.

- Hãy xác định các luồng vận chuyển hàng hóa bằng đường biển chủ yếu trên thế giới qua Hình 37.3/ 145.
- Kể tên và xác định vị trí các kênh biển trên bản đồ GTVT thế giới.

4. ĐƯỜNG SÔNG, HỒ

Tương tự như trên, các em hãy tìm hiểu và trả lời các câu hỏi sau:

- Vì sao trong vận tải đường sông phải nhấn mạnh vai trò của các kênh đào?
- Yêu cầu HS nêu lên ở Việt Nam GTVT sông, hồ phát triển mạnh ở đâu, vận chuyển hàng hóa gì?

- Mở rộng: GV giới thiệu về chợ nổi ở miền Tây.

<https://vnexpress.net/du-lich/6-cho-noi-doc-dao-o-mien-tay-3121943.html>

5. ĐƯỜNG HÀNG KHÔNG

Ngành hàng không là ngành vận tải trẻ tuổi nhưng đã phát triển với tốc độ rất nhanh, sử dụng có hiệu quả những thành tựu mới nhất của khoa học – kĩ thuật.

Tương tự như trên, các em hãy tìm hiểu và trả lời các câu hỏi sau:

- Tại sao nói: Giao thông đường hàng không gây ô nhiễm không khí.
- Hãy kể tên những hãng hàng không lớn nhất thế giới?
- Yêu cầu HS kể các sân bay quan trọng ở Việt Nam.
- Yêu cầu HS kể tên một vài hãng hàng không nổi tiếng trong nước.

7. ĐƯỜNG ỐNG

Sự phát triển và phân bố ngành vận tải đường ống gắn liền với nhu cầu vận chuyển dầu mỏ, các sản phẩm dầu mỏ và khí đốt, với sự phát triển và phân bố ngành công nghiệp dầu khí trên thế giới.

- HS quan sát bản đồ phân bố công nghiệp thế giới, hãy xác định

+ Những khu vực, quốc gia có nhiều dầu mỏ?

+ Những khu vực, quốc gia có nhu cầu lớn về dầu mỏ?

→ Từ đó có nhận xét sự phân bố chủ yếu mạng lưới đường ống trên thế giới?

- Tại sao chiều dài đường ống dẫn dầu lại không ngừng tăng lên ở Trung Đông, LB Nga, Trung Quốc và Hoa Kỳ?

Gợi ý: đáp ứng vận chuyển nguyên nhiên liệu, kích thích phát triển công nghiệp...

- GV mở rộng:

Liên hệ Việt Nam: Hệ thống đường ống đang được phát triển (400 km ống dẫn dầu, 570 km ống dẫn khí).

HẾT